

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
INSTITUTE OF HISTORY

معهد التاريخ التابع لأكاديمية العلوم لجمهورية أرمينيا

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՎ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ.
ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԴԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ
(ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ
ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ)

ARMENIA AND THE ARAB WORLD: HISTORY AND
CONTEMPORARY ISSUES
(A COLLECTION OF THE REPORTS OF THE INTERNATIONAL
YOUTH CONFERENCE)

أرمينيا والعالم العربي - تاريخ والقضايا المعاصرة
مجموعة أوراق بحثية من الندوة الدولية للشباب

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇԺԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱՇՈՐ

104

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES

104

ԵՐԵՎԱՆ, YEREVAN, یريفان
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

2014

ՀՏԴ 93?99:06

ԳՄԴ 63.3

Հ 247

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի գիտական
խորհրդի որոշմամբ:

Խմբագրական խորհուրդ՝ Վ. Բ. Բարխուդարյան, Ա. Ա. Խա-
ռատյան, Ա. Ա. Մելքոնյան, Է. Լ. Դանիելյան, Ա. Ս. Եղիազարյան,
Վ. Ա. Տեր-Ղևոնդյան, Հ. Կ. Սուքիասյան, Ն. Ս. Երանոսյան:

Հ 247 Հայաստանը և արաբական աշխարհը. պատմություն և արդի
խնդիրներ (երիտասարդական միջազգային գիտաժողովի զե-
կուցումների ժողովածու). – Եր.:

Պատմ. ինստիտուտ. 2014. – 216 էջ:

*Ժողովածուում ընդգրկված են 2013 թ. նոյեմբերի 1-3-ը Երևանում և
Ծաղկաձորում ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի Երիտասարդ գի-
տաշխաստողների խորհրդի կազմակերպած «Հայաստանը և արաբական
աշխարհը. պատմություն և արդի խնդիրներ» երիտասարդական միջազ-
գային գիտաժողովի զեկուցումները: Գիտաժողովը նվիրված էր անվանի
պատմաբան-արևելագետ Արամ Տեր-Ղևոնդյանի ծննդյան 85-ամյակին:*

ՀՏԴ 93?99:06

ԳՄԴ 63.3

ISBN 978-99941-73-91-4 © ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2014

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՈ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ, ԵՐԿՈՒ ԽՈՍՔ	3
ԱՐՏԱԿ ՄԱՂԱԼՅԱՆ, ԱՐԱՄ ՏԵՐ-ՂԵՎՈՆԴՅԱՆ (ծննդյան 85-ամյակի առթիվ)	5
ԱԼԻՍԱ ԴՈՒՄԻԿՅԱՆ, ԱՐԱՐԱՏ ԼԵՌԱՆ ՄԱՍԻՆ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉՅԱՆ ՀԱՂՈՐԴՄԱՆ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԵԿՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ XIX ԴԱՐԻ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ԵՎ ԱՐԴԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ	12
ՀԱՅԿԱԶ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, ՏԱՃԻԿ ԱՆՎԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ	25
ԼԻԱՆԱ ՆԱԶԱՐՅԱՆ, «ՏԱՅՔ» ԵՐԿՐԱՆՈՒՆՆ ԸՍՏ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐԻ	36
ՄՈՎՍԵՍ ԽԵՉՈ, ԱՐԱԲԵՐԵՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԶԵՌԱԳՐԵՐԻ ՆՍՈՒՇՆԵՐԸ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆՈՒՄ	43
ԱՇԽԵՆ ԴԱՎԹՅԱՆ-ՖԻՔՍՈՎԱ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՐԲԱՎԱՅՐԸ ԴՎԻՆՈՒՄ VII-IX ԴԴ.	51
ՀՈՎԻԿ ԱՎԱՆԵՍՈՎ, ՀԱՄՇԵՆԻ ՀԱՅՈՑ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽԱԼԻՖԱՅՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ԾՆՈՒՆԴ	66
ԳԱԳԻԿ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ, ՄԼԵՀ ԻՇԽԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԲ-ԺԵ ԴԱՐԵՐԻ ԱՐԱՔ ՊԱՏՄԱԳԻՐՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՍԲ	74
ԶՈՀՐԱԲ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, ԶԱՓԻ ՈՒ ԿՇՈՒ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԸ ԿԻԼԻԿՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ (XIII-XIV ԴԴ.)	94
ՎԵՆԵՐԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ, ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍԻՐԻԱՅՈՒՄ ԵՎ ՏԵՂԻ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ (XVI-XVIII ԴԴ.)	104

ՔՆԱՐԻԿ ՍԱՀԱԿՅԱՆ, ԱՐԱԲԵՐԵՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԵՐԵՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԸ (Գևորգ դպիր Պալատեցու «Քերականութիւն արաբացոց լեզուին» և Մարգար Խոջենցի «Գիրք քերականու- թեան արաբացոց» դասագրքերը)	115
ՆԱՐԻՆԵ ԵՐԱՆՈՍՅԱՆ, ԵԳԻՊՏՈՍԻ «ԱԼ-ՍՈՒԿԱՏՏԱՍ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐԸ ՀԱՅԵՐԻ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (1889-1896 թթ.)	123
ՍԵՂԱ ՕՀԱՆԵԱՆ, ՀԱՅ-ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՐԱՔԻՆ ՄԷՋ XX ԴԱՐՈՒՆ	139
ԿԱՐՈ ԺԱՄԽԱՐՅԱՆ, ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԸ ՍԻՐԻԱՅԻ ԵՎ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒՄ 1920-1930- ԱԿԱՆ ԹԹ.	152
ԱՐՄԵՆ ԺԱՍՀԱՐՅԱՆ, ԹՈՒՐԹԻԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԱՂՐԻԲՈՒՄ 1980-ԱԿԱՆ ԹԹ. ՎԵՐՋԵՐԻՆ ԵՎ 1990-ԱԿԱՆ ԹԹ. ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍԻՆ	162
ԱՐՏԱԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ, ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ (ՀԱՄԱՍ) ԵՎ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՀԱԿԱՍԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ	173
ՄՀԵՐ ՂԱԶԻՆՅԱՆ, ԷՋԵՐ ՀԱՅ-ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՄԻՋԳՐԱԴԱՐԱՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ	181
ԴԻԱՆԱ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ, «ՄՈՒՍՈՒԼՄԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ». ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԻՑ՝ ՏԱՊԱԼՎԱԾ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	187
ԱՆԺԵԼԱ ԿԺԴՐՅԱՆ, ՀԱՅ-ՍԻՐԻԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 2000-2010 թթ.	197

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՎ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ.
ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԴԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐ
(ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ
ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ)

ARMENIA AND THE ARAB WORLD: HISTORY AND
CONTEMPORARY ISSUES
(A COLLECTION OF THE REPORTS OF THE INTERNATIONAL
YOUTH CONFERENCE)

أرمينيا والعالم العربي - تاريخ والقضايا المعاصرة
مجموعة أوراق بحثية من الندوة الدولية للشباب

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ն. Ադամյանի
Տպագրիչ՝ Լ. Մուրադյան

Ստորագրված է տպագրության 24.07.2014 թ.
Տպաքանակը՝ 200 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյանի պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan Ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>